

FINANSBYEN BERGEN 2021

En kartlegging av ressursgruppe finans

BERGEN
NÆRINGSRÅD

Forord

Sist gang Ressursgruppe Finans i Bergen Næringsråd gjennomførte kartleggingen av Finansbyen Bergen var i 2015. Da så verden betraktelig annerledes ut. De senere årene har sterke megatrender som digitalisering, bærekraft, globalisering, urbanisering gjort at endringene skjer mye raskere og treffer hardere enn noen gang. Det å ha et næringsliv som er omstillingsdyktig, smidig og fremoverlent er derfor viktige suksessfaktorer for å lykkes.

Vi er spesielt glade for å se at Finansbyen Bergen ikke bare har ivaretatt rollen som en sterk og kompetent finansby, men også styrket seg betydelig de senere årene. Enda mer mangfoldig, enda mer kompetent – og enda sterkere i forhold til sammenlignbare finansbyer i Norge og i verden. Vi er nå hovedsete for fintech-utvikling i et land som er helt i verdenstoppen i digitalisering av finansbransjen. Vi har hatt en signifikant økning i antall ansatte som jobber med finans i Bergen, opp hele 20,4% på fem år. Til sammenligning har sysselsettingen i finansbransjen nasjonalt økt med 1,6%.

Hvorfor er det egentlig slik at «lille» Bergen gjør det så godt? Det er få steder man finner som har et så komplett miljø som i Bergen. Det er blitt et økosystem bestående av de beste hodene innen digitalisering, finans, akademia og økonomi. I denne rapporten vil du få et innblikk i hvordan Finansbyen Bergen har fått det til og hvordan utviklingen ser ut fremover.

Det er også utfordringer i vente. Fortsatt er reguleringer utfordrende for deler av bransjen. Det vil i enda større grad være behov for kapital til næringslivet for den store omstillingen man er på vei inn i, og bærekraft vil endre på mye hvordan man jobber og hva man leverer av produkter og tjenester. Alle disse utfordringene skal Ressursgruppe Finans jobbe med fremover for at man ved neste kartlegging av Finansbyen Bergen kan se en enda sterkere, mer mangfoldig og kompetent Finansby.

Vi håper at denne rapporten kan være til inspirasjon til å fortsette det gode arbeidet som gjøres i Finansbyen Bergen, og at studenter, virksomheter og andre ser verdien av å ha en sterk finansby og ønsker å være en del av dette flotte økosystemet.

Vi takker DNB, Nordea, Sparebanken Vest, Tryg, SpareBank 1 SR-Bank, Handelsbanken, AON, Argentum, Norwegian Hull Club, Gabler, Fana Sparebank og Young Finance for finansielle bidrag til rapporten. Og ikke minst takk til alle som har bidratt i en eller annen form, enten ved å ta undersøkelsen, bli intervjuet, bidra i arbeidsgruppen eller delta i ulike Teams-møter.

God lesning!

Bergen, 29. 04. 2021

Katrine Trovik
Leder
Ressursgruppe Finans

Anri Håvard Hebib
Adm. Kontakt
Ressursgruppe Finans

Innholdsfortegnelse

1. Den mangfoldige finansbyen

2. Fintech-hovedstaden

3. Bærekraft - Driveren for utvikling

4. Fremtidig utfordringsbilde for Finansbyen Bergen

5. Kunnskap og kompetanse i Finansbyen Bergen

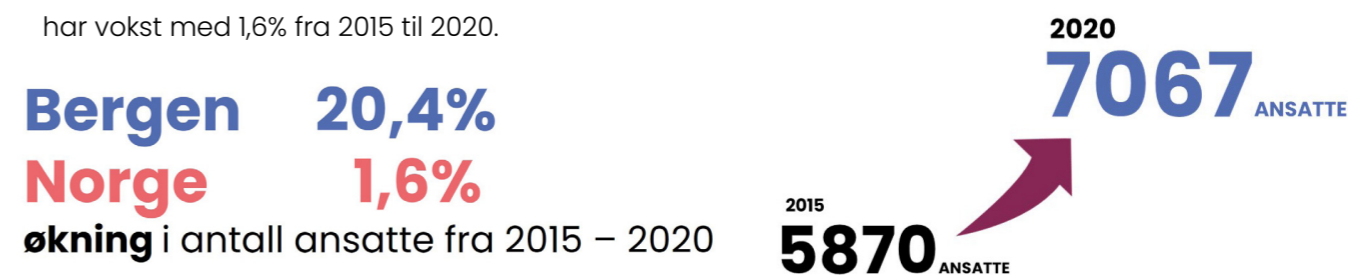
6. Fakta om kartleggingen

Den mangfoldige finansbyen

Finansbyen Bergen har vokst kraftig på fem år

Bergen har som landets nest største by også over lang tid ivaretatt rollen som landets nest største finansby med et komplett tilbud og stor bredde. Sammenlignet med 2015 har bare ett selskap lagt ned sin virksomhet, mens over 30 har etablert seg. Bransjen opplever en økning i etterspørsel etter sine produkter og tjenester, og derav også høyere grad av ekspansjon i regionen. Hele 4 av 10 bedrifter har lansert nye produkter og tjenester siden 2019 og hver fjerde bedrift i Finansbyen Bergen har utvidet sitt virksomhetsområde.

Finansbransjen i Bergensregionen har ikke bare vokst i bredden, men også i dybden. I 2015 var det 5870 ansatte som jobbet innenfor finans, mens det i 2020 var 7067. Det er en økning på 20,4% på 5 år. Tatt i betraktning at man i 2015 så en tydelig nedgående trend i antall ansatte, mye grunnet den digitale omstillingen, så er dette en formidabel vekst som viser at det satses i Bergen. Til sammenligning, viser utregninger med bruk av tall fra SSB, at finansbransjen i Norge har vokst med 1,6% fra 2015 til 2020.

Kilde: SSB (Tabell 12539 – Finansiering & Forsikring) / Bergen Næringsråd

Bankene ansetter for omtrent 45% av arbeidsstyrken med DNB og Sparebanken Vest som de to største virksomhetene innen bank. Forsikringsbransjen har som i 2015 rundt 2300 ansatte i Bergen, hvor Tryg, DNB Livsforsikring og Nordea Liv har sine hovedseter i Bergen. Bergen har lenge vært hovedsete for liv og pensjon og den rollen er fortsatt ivaretatt.

Mens det i 2015 var et fåtall personer som var ansatt i rene fintech-selskaper, er det i 2020 over 340 personer som jobber i selskaper som leverer teknologi til finansbransjen. I dag er Bergen ansett som hovedsete for fintech-utviklingen i Norge (se kap 2). Det er ventet at dette tallet vil øke kraftig over tid. I tillegg til de «rene» fintech-selskapene har alle de store virksomhetene egne satsinger innen IT. Blant annet har DNB, Tryg, Sparebanken Vest og Sbanken egne IT-utviklingsmiljøer i Bergen.

i Infoboks

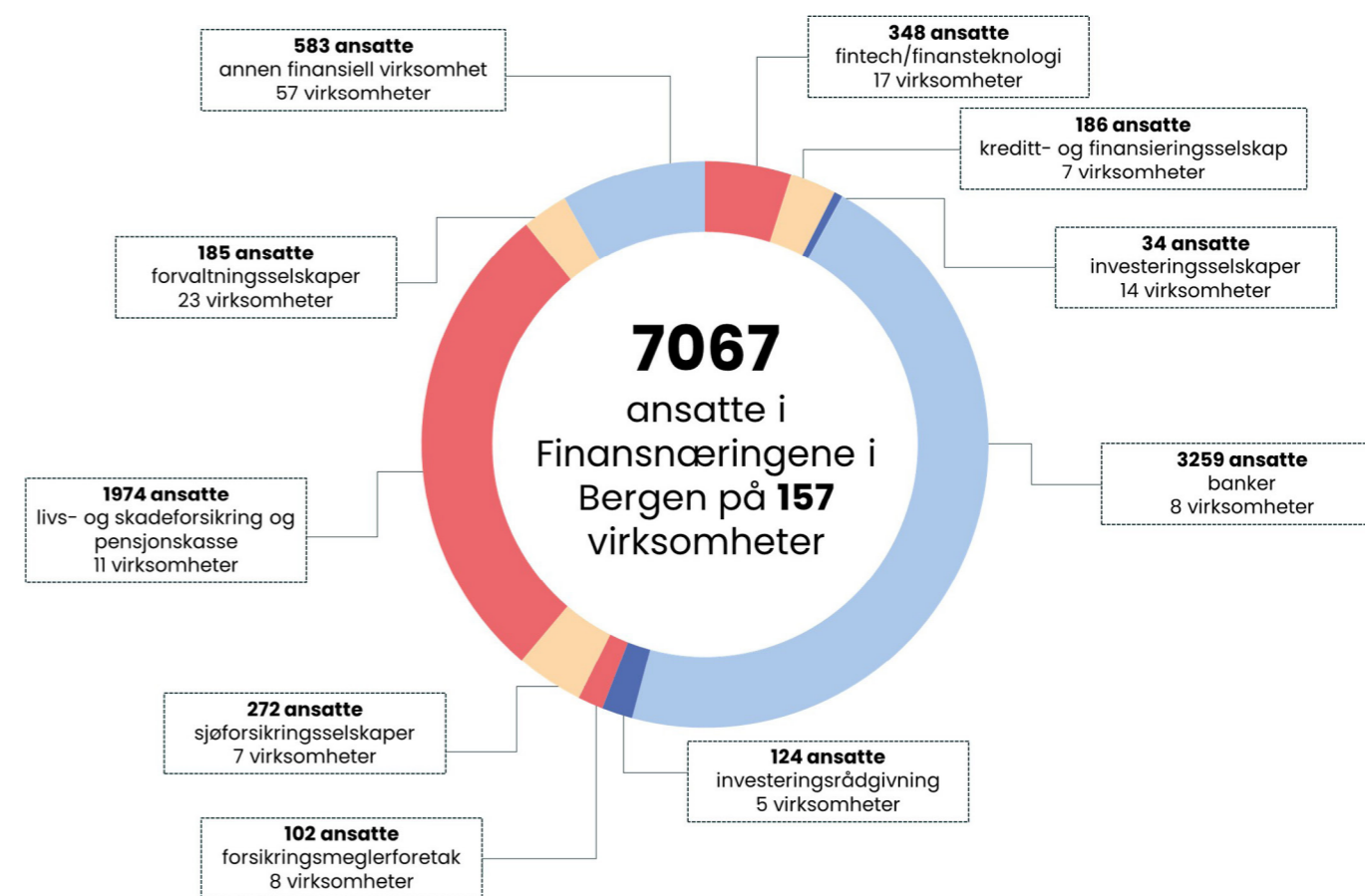
- **5 av 10** har siden 2019 ekspandert i regionen som følge av økt etterspørsel etter bedriftens produkter og tjenester
- **4 av 10** har siden 2019 lansert nye produkter og tjenester
- **1 av 4** har siden 2019 hatt en utvidelse av virksomhetsområde
- **0 av 10** har side 2019 nedbemannet grunnet lavere etterspørsel etter bedriftens produkter og tjenester

Høy investeringsvilje

En høy forvaltningskapital er en viktig indikator på at det satses i finansbransjen i Bergensregionen. I Bergensregionen forvalter finansbransjen for hele **907 milliarder kroner** innenfor de aller fleste næringer.

Nordea Investment Management, som forvalter både for norske og internasjonale kunder og fond, har sitt norske hovedsete i Bergen med noen av landets ledende forvaltere. Holberg har lenge vært en av de viktigste fondsforvalterne i landet, et selskap som ble startet opp og som driver fra Bergen. Og et annet godt eksempel er Argentum, som er en statlig eid private equity forvalter, og har fra oppstarten av hatt sitt hovedkontor i Bergen og investerer i mange ulike bransjer i hele verden. Finansbyen Bergen har også fått flere store private investeringsmiljøer som har aktive eierskap innenfor unotert sektor (les mer i infoboks). Summen av alle disse investeringsmiljøene, i tillegg til flere av bankene i regionen, gir god tilgang på kapital til næringslivet.

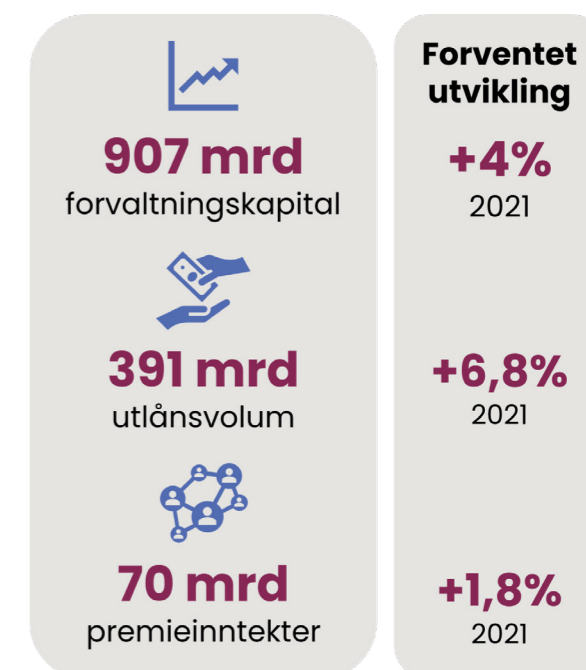
Likevel vil det fremover være større behov for kapital til vekstselskaper. Selskaper som er avgjørende for den omstillingen vi er på vei inn i. Folkefinansiering vil være en viktig kilde til vekstkapital for mange – med det Bergenbaserte selskapet Dealflow i spissen, og det skjer mye positivt i investeringsmiljøene. Ressursgruppe Finans i Bergen Næringsråd vil fortsette å sette dagsorden på hvordan vi får dette økosystemet rundt vekstselskapene til å fungere best mulig, og da spesielt sette fokus på gode rammevilkår og tilstrekkelig vekstkapital. .

I tillegg til de rene forvaltningselskapene har livselskapene en viktig rolle når det kommer til forvaltning, og som landets hovedsete for liv og pensjon vil naturligvis denne delen av bransjen gi en økt samlet forvaltningskapital for Finansbyen Bergen. DNB Livsforsikring, som er en av landets største kapitalforvaltere, har sitt hovedkontor i Bergen – og er også den største kapitalforvalteren i Finansbyen Bergen.

For enkelte deler av finansnæringen inngår også utlånsportefølje inn under definisjonen av forvaltningskapital. For Finansbyen Bergen er det samlede beløpet for forvaltningskapital, inkludert utlån, **1 298 milliarder kroner**.

Når det kommer til premieinntekter så er den på **70,4 milliarder kroner**, en økning på 50% siden 2015. Videre ventes det en vekst også inn i 2021. Forvaltningskapitalen forventes å øke med 4%, utlån med 6,8% og premieinntektene med 1,8%. Dette viser en bransje som er i fin vekst.

Aksjebasert folkefinansiering har tatt av

Markedet for aksjebasert folkefinansiering vokste med over 200% fra 2019 til 2020, og veksten er enda sterkere inn i 2021. Markedet er på 173 millioner kroner i 2020. En viktig aktør i markedet er det Bergen-baserte selskapet Dealflow. De har investorer fra hele landet og henter kapital til selskaper i hele landet. Siden 2018 har de hentet 185 millioner kroner i egenkapital til oppstartsselskaper, og over 40% har gått til selskaper på Vestlandet. I første kvartal 2021 har Dealflow hentet 45 millioner kroner, like mye som på de første to kvartalene i 2020.

Aktiv Eierkapital

- Aktive eierfond, på engelsk private equity, er et samlebegrep på en spesiell type fond som investerer i bedrifter som ikke er notert på børs.
- Fondene investerer i selskaper med vekstpotensial og bidrar med kapital, kunnskap og nettverk. Slik kan selskapene satse på nye produkter, prosesser og markeder. Venturefond går typisk inn i selskapene på et tidlig tidspunkt i kommersialiseringsprosessen og kjøper en minoritetsandel.
- Oppkjøpsfond (også kalt buyout-fond) investerer i mer modne bedrifter i vekst og/eller i omstillingsprosesser, og kjøper tradisjonelt en majoritetsandel av selskapet.

I Finansbyen Bergen finner du blant annet følgende private investormiljøer med fokus på aktive eierfond: Rieber & Søn, Tripod Capital Collective, Sarsia Seed, Farvatn, Momentum Partners, VIS Innovasjon, Startup Lab, Connect Vest og Astanor.

Kompetent, mangfoldig og fremoverlent

Når finansbransjen selv får mulighet til å beskrive hva som kjennetegner den så kommer kompetent, mangfoldig og fremoverlent opp som de viktigste karakteristikkene. Dette stemmer godt overens med hvordan bransjen opererer; det er et bredt spekter av tilbud, man er fremoverlent i forhold til trender som digitalisering og bærekraft og det er en tung kompetanse på et internasjonalt høyt nivå. I tillegg har vi de beste utdanningsinstitusjonene i landet (se kapittel 5).

Også kundene har et inntrykk av en kompetent og mangfoldig finansnæring i Bergen.

«Finansbyen Bergen sikrer regionen god tilgang på kapital til utvikling av prosjekter og virksomheter. For vår virksomhet så er finansbyen Bergen en styrke for finansiering av prosjekter, med mange aktører så er det god tilgang på kapital og konkurransedyktige priser. Styrkene til finansbyen Bergen er foruten tilgang på kapital et høyt kunnskapsnivå og et sterkt faglig miljø. Bransjen har god tilgang på nye talenter og høy kvalitet på utdanningen lokalt.»

- **Gard Kvalheim, administrerende direktør i LAB Entreprenør**

«Finansbransjen er en næring i voldsom endring - og som utfordres fra mange kanter. Den tradisjonelle banken er f.eks i enorm endring. Det er særlig imponerende hvordan man har klart vekst og utvikling, og samtidig ivaretatt og styrket samfunnsansvar og bærekraft.»

- **Anne Jacobsen, CEO Media City Bergen**

Viktigheten av lokal tilhørighet

Noe av suksessen til Finansbyen Bergen er at det finnes et komplett tilbud til privatkunder og næringsliv. Om du ønsker kun å forholde deg til digitale produkter og tjenester så skjer mye av denne utviklingen her i Bergen (se kapittel 2). Dersom du er opptatt av nærhet og personlig rådgiving så satser de aller fleste bankvirksomheter i Finansbyen Bergen på nærhet og relasjon med mer tradisjonell personlig rådgiving, noe som kundene verdsetter høyt.

«Det å ha et stort, nært og kompetent finansmiljø er sentralt for utviklingen av vår næring. Vi er avhengig av å ha gode banker som finansieringskilde, som kjenner til vår bransje, særegenhetene, risikoen og folkene som er her lokalt. For oss er det derfor en stor fordel at vi kan ha et lokalt sterkt finansmiljø her i vest, slik at vi unngår å være avhengige av andre finansmiljøer som ikke har den viktige lokalkunnskapen.»

- **Kristian Botnen, daglig leder i Lingalaks**

Et godt eksempel på nærhet er Handelsbanken som i 1999 kjøpte opp Bergensbanken, som var kjent for nærhet til sine kunder. I dag, 22 år senere, så er dette fortsatt det viktigste satsingsområdet til Handelsbanken og deres kunder, selv om banken er en del av et svensk konsern.

«Vi er organisert på 5 ulike lokasjoner her i Bergen. Hos oss treffer du bedriftsrådgivere, privatrådgiver og private banking-rådgivere på hvert kontor, og vi sikter oss inn mot kunder med en solid økonomi. Vi satser bredt, men hovedvekten er på finansiering av næringsbygg og byggeprosjekter her i Bergensregionen. Handelsbanken er en relasjonsbank samtidig som vi er en rådgiverbank, og vi ser at kundene til tross for digitalisering setter stor pris på den nærheten vi tilbyr ved å møte kundene ansikt til ansikt med kompetente rådgivere. For oss er nærhet og tilstedeværelse avgjørende når vi skal skape nye relasjoner og ivareta den eksisterende relasjonen.»

- **Kristian Knudsen, banksjef Handelsbanken**

DNB, som landets største bank er også opptatt av å ha en sterk lokal tilstedeværelse:

«Selv om vi har storbankens muskler, er vi veldig opptatt av den lokale forankringen. Nærhet til markedet er viktig, og det betyr mye for kundene våre enten de er store eller små. Det er først når man har en sterk tilstedeværelse at vi kan forstå utfordringene og gi skreddersydde løsninger til våre kunder.»

- **Marianne Wik Sætre, regionbanksjef Vestland - DNB**

Filial på en ny måte

Midt i pandemien åpnet Fana Sparebank sitt Os-kontor. Et helt annerledes konsept enn det man vanligvis kjenner igjen. Her finner du Starbucks, et bibliotek, åpent møteplassområde – og tre faste bankrådgivere.

«Vi ønsker å lage noe mer enn en bankfilial, med et samlingspunkt for lokalbefolkningen. Her kan lokalbefolkningen hente seg en bok, kjøpe seg en kaffe mens de får bankråd. Her finner man selvsagt også brukervennlig digitale løsninger. Vi har troen på at vi må gjøre noe annerledes for å gi brukerne en god kundeopplevelse.»

- Lisbet K. Nærø, administrerende direktør i Fana Sparebank

Foto: Fana Sparebank

Klyngebyen Bergen

Bergen er anerkjent av Innovasjon Norge som klyngebyen. Hele 85% av utvalget mener at klyngebyen Bergen er komplett, og at den er med og forsterker finansmiljøet i Bergen. Mange av de viktigste klynge-samarbeidene i Norge er lokalisert i Bergensregionen, blant annet finansbransjen sin egen NCE Finance Innovation. Disse klyngemiljøene skaper innovasjon og konkurransefortrinn i sine respektive næringer. Ved å være tett på klyngene, er finansbransjen med på utviklingen i mange av de viktigste fremtidsnæringene – blant annet innen havnæringene.

Samarbeid er viktig, og 8 av 10 virksomheter i kartleggingen mener at samarbeidsnettverket i regionen er godt.

Ressursgruppe finans i Bergen Næringsråd har som mål å samle aktørene til månedlige møter for å diskutere hvor man kan samarbeide og hvor man skal konkurrere. Dette har utelukkende vært positivt, og gitt banker, forvaltere, forsikringsselskaper, akademia med flere mulighet til å samles om felles utfordringer og felles prosjekt – slik denne kartleggingen er et eksempel på. Du kan lese mer om ressursgruppe finans [her](#).

8 av 10

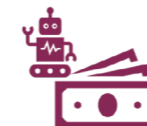
mener klyngene i Bergen er **komplette** og **forsterker** finansmiljøet vi har her

Fintech-hovedstaden Bergen

«Flere aktører snakker om "en digitaliseringsrevolusjon i finansbransjen", noe som har ført til en rekke endringer i hvordan selskaper i denne bransjen opererer. Driveren i dette er ny teknologi, som gjør at kundene ikke lenger trenger å oppsøke finansinstitusjoner for å få løst sine behov.»

- Finansbyen Bergen, 2015.

Seks år senere står Bergen som den byen i Norge som har utnyttet digitaliseringsrevolusjonen til det fulle, og kan i dag ses på som Fintech-hovedstaden i Norge. NCE Finance Innovation, klyngen for fintech-utvikling i Norge er lokalisert i Bergen, og selv om dette er en nasjonal klynge så er det ikke tilfeldig at den er plassert i Bergen.

340

 ANSATTE

INNEN RENE FINTECH VIRKSOMHETER

10 av 10

fintech-selskaper mener **nye reguleringer** har påvirket virksomheten **positivt**

NCE Finance Innovation

i

NCE Finance Innovation er en nasjonal klynge som ble startet opp i 2017, og er i dag et kompetansesenter for fintech-utvikling i Norge og en del av klyngeprogrammet NCE. Finance Innovation har i 2021 over 80 medlemmer over hele landet, og er lokalisert i Media City Bergen. Her møtes finans, digitalisering, akademia til å løfte frem fintech. Finance Innovation tilbyr både en «Fintech hub», hvor selskaper og entreprenører kan møtes til å utvikle ideer i samspill med akademia, investorer og virkemiddelapparatet, og en inkubator som skal få opp og frem nye oppstartsselskaper innen fintech. Bergen Næringsråd var sentral i oppstarten av Finance Innovation og er fortsatt en meget viktig partner for klyngen og mange av dens medlemmer.

FinTech

FinTech (finansteknologi) er et paraplybegrep på innovative teknologier som skal forbedre eller erstatte dagens produkt og tjenestetilbud innen bank- og finansnæringen (PWC).

PSD2

i

PSD2 er forkortelse for Payment Services Directive nr.2 og er den nyeste versjonen av EU-direktivet som regulerer betalingstjenester i EUs indre marked. Siden Norge er medlem av EØS omfatter dette direktivet også betalingstjenester i Norge. (Finans Norge).

«Bergen er liten nok til at nok folk kjenner hverandre, men stor nok til å ha tilstrekkelig mangfold og driv. En perfekt plass for å drive den nasjonale fintech klyngen. Felles for medlemmene våre er at de ønsker å samarbeide der de kan, og konkurrere der de må. Når vi samarbeider så står vi sterkere, og vi kan gjennomføre innovasjonsprosjekter som hver aktør ikke kan lykkes med alene.»

- **Alte Sivertsen, CEO i Finance innocation**

Fintech hovedstaden har mye å være stolt av, og de senere årene har det kommet et titalls nye virksomheter fra Bergen som har gitt over 340 arbeidsplasser. Mye av årsaken til veksten av gründerbedrifter er endringer i reguleringene som har gjort det mulig for flere nykommere å komme inn i markedet. GoScore og Horde er to gode eksempler på gründerbedrifter som har stort internasjonalt potensial og som mener at det å ha en sterk finansby som Bergen er viktig for at de skal kunne utvikle seg.

«GoScore er et fintech selskap som har dradd stor nytte av fintech miljøet her i Bergen. Vi ble til som en del av SR-Bank sin egen gründer hub hvor vi har jobbet med nye reguleringer som har gjort det mulig å utvikle en ny type menneskelig kredittvurdering som er rettferdig, presis og bidrar til å fjerne spekulasjoner i markedet. Med hjelp av Finnance Innovation, som en mulighetsgenerator, har vi klart å ekspandere rekkevidden av våre produkter.»

- **Max Gordienok, CEO GoScore**

Horde ble etablert på PSD2-direktivet, hvor banker og andre finansinstitusjoner er pliktet til å dele data dersom kunden samtykker til det.

«Vi skaper en objektiv plattform hvor forbrukere får full oversikt over gjelden sin. Her møter markedet kundene i en plattform - men på kundene sine premisser. Vi var heldige som fikk være en del av Finance Innovation sin inkubator hvor vi fikk jobbe med kompetente mennesker, og dette gjorde at vi fikk vokse raskt til å bli et selvstendig selskap. I dag er vi 150 000 brukere, men målet er 5 millioner i Norden innen 2024.»

- **Alf Gunnar Andersen, Administerende direktør Horde**

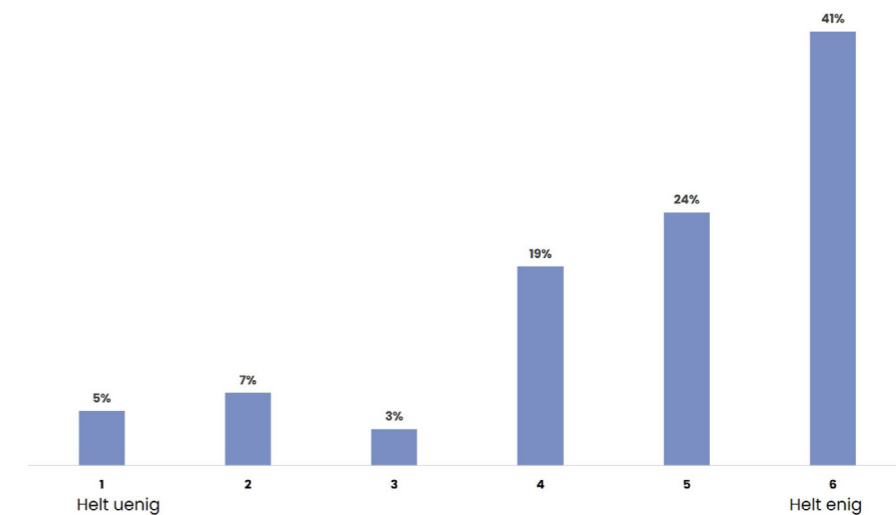

Horde tok nylig norgesrekorden i tolketfinansiering sammen med Dealflow, hvor over 600 investorer investerte over 25 millioner kroner.

«Disse pengene gir oss spillerom til å gjøre ting akkurat som vi ønsker, trykke på litt ekstra på vekst og kanskje sette i gang noen planer tidligere enn vi hadde planlagt», uttalte Alf Gunnar Andersen til Shifter.no.

Men utviklingen har ikke bare vært drevet av gründerbedrifter. Også de mer tradisjonelle finansinstitusjonene har brukt mye tid og ressurser på digitalisering. Mens enkelte virksomheter var bekymret for virkningene av digitalisering i 2015, har fasiten 5 år senere vært at det har gitt en positiv utvikling for bransjen og for virksomhetene. Kartleggingen viser at samtlige bedrifter i Finansbyen Bergen mener at digitaliseringstrenden har vært positiv for bedriften. Dette har vært en viktig innstilling for konkurransen i finansbransjen i Bergen, hvor man ønsker å være gode på innovasjon og utvikling – og hvor man pusher hverandre. I tillegg har covid-19 i svært stor grad akselerert arbeidet med digitalisering. Nærmere 9 av 10 bedrifter i Finansbyen Bergen opplever dette. Summen gjør at vi har en finansby som er helt i verdenstoppen når det kommer til utvikling av digitale finansprodukter- og tjenester.

Covid-19 har akselerert arbeidet med digitalisering i bedriften vår

Utdanning i Finance technologies

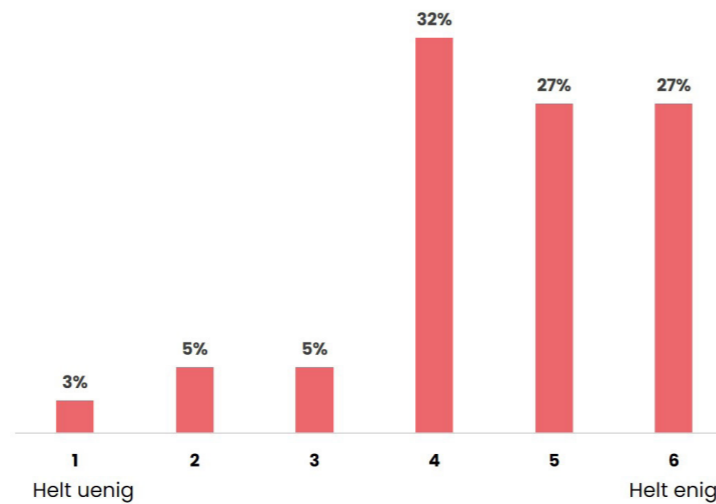
I 2018 startet NHH en egen MBA utdanning innen fintech sammen med Finance Innovation. På to år kan du deltid ta en mastergrad og lære om muligheter og utfordringer som fintech-revolusjonen bringer (NHH). I tillegg har NHH sammen med en rekke aktører fra Bergen nylig åpnet The HUB@NHH, som er et nasjonalt forskningscenter som vil fokusere på ulike aspekter av digital innovasjon for bærekraftig vekst: Digital Innovation for Growth (DIG) (NHH)

Fortsatt tung satsing på digitalisering

8 av 10 virksomheter i Finansbyen Bergen vil satse betydelige midler på digitalisering de neste to årene for at de skal være konkurransedyktige. Spesielt viktig vil satsingen på ny teknologi som kunstig intelligens være. Her mener 6 av 10 bedrifter at de allerede i dag er relativt flinke til å se hvilke nye muligheter som finnes med bruk av ny teknologi.

Et godt eksempel er et av landets største forsikringselskaper, Tryg. Tryg har i dag over 150 ansatte som jobber med utvikling innen IT i Bergen. Spesielt opptatt er de av å utnytte data til å forebygge at skader skjer.

For å være konkurransedyktige de neste 24 månedene vil vår bedrift satse betydelige midler på digitalisering av våre produkter, tjenester og systemer

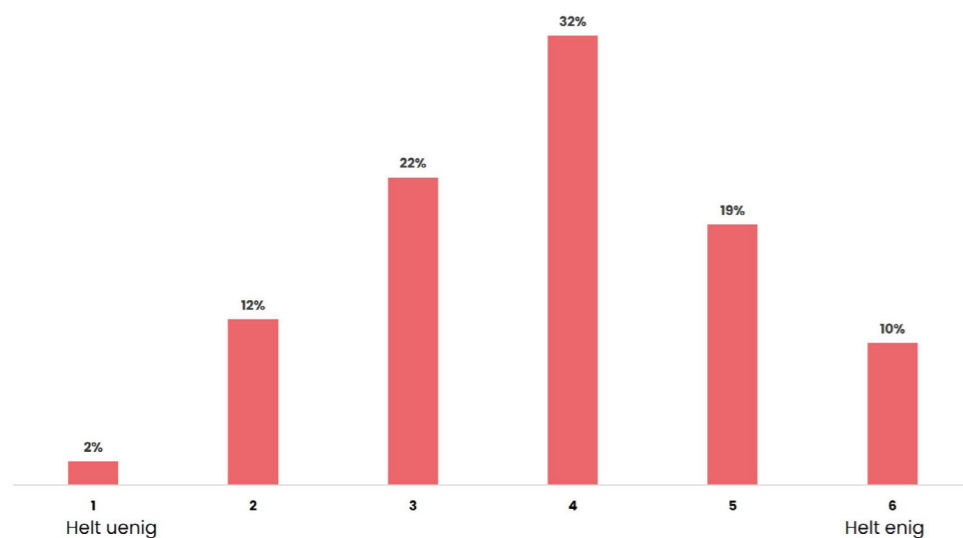

«Tryg er langt fremme på automatisering av skadebehandling med bruk av kunstig intelligens, men vi som forsikringselskap må også bidra til å unngå at skader skjer. Det er både det beste for våre kunder og for oss som virksomhet. Ved bruk av data og sensortechnologi får vi det til. I enkelte produkter har vi brannalarmer, vannalarmer, bilsensorer og andre type sensorer. Det kan være med å påvirke atferden til kundene, og gjør også at vi kjenner kundene våre bedre. Dette gjør at vi kan prise produktene våre mer riktig til kundene våre ved at vi da benytter teknologi til å samle og analysere data.»

- Espen Opedal, Norgessjef Tryg Norge

Vi er flinke til å se hvilke muligheter ny teknologi som kunstig intelligens vil kunne gi vår bedrift

Brukeropplevelse – en viktig suksessfaktor fremover

De store virksomhetene i Finansbyen Bergen rekrutterer ikke bare digital kompetanse til seg selv, de er også viktige innkjøpere av tjenester innen fintech. Et godt eksempel er Stacc som har sin hovedvirksomhet innen fintech og som har jobbet for mange ulike finansvirksomheter nasjonalt og internasjonalt, både små og store. Stacc leverer infrastruktur for finansvirksomheter, og mye av nøkkelen til suksessen er at de jobber for å levere verdens beste brukeropplevelse i sine produkter.

«Kombinasjon forretningsforståelse, brukeropplevelse og teknisk kompetanse er nøkkelen for å lykkes i fremtidens digitale verden. Det er der vi hjelper kundene våre å skinne. Vi kan utfordre dem, og vi hjelper de til å innovere på sin måte.»

- Stine Neteland, CEO i Stacc X.

Sparebanken Vest og Fana Sparebank bruker mye tid på å skape gode brukeropplevelser, og begge har startet nasjonale digitale banker som skal utfordre det etablerte som følge av dette.

«Vi har brukt mye tid på å utvikle en nasjonal digital bank med brukeropplevelse i høyfokus. Noen kunder har behov for noe annet enn en tradisjonell bank, men det helt enkle som lån, kort, kredittkort og konto som man ordner selv digitalt. Alle kundene får de samme vilkårene, og selv om Himla har eget kundesenter, så satser vi mye på de digitale løsningene i bunn. Konseptet er også veldig bærekraftig. Det eksisterer ikke et eneste papir i Himla. Vårt mål er å hele tiden være topp tre på boliglånsrente i Norge. Og dersom kundene ikke passer inn i Himla, så har vi Fana Sparebank som kanskje dekker behovene til kunden i større grad.»

- Lisbet K. Nærø, administrerende direktør i Fana Sparebank

Himla er kåret til årets utlåner

Himla er kåret til årets utlåner av Shifter. Shifter, som er en uavhengig nettavis om norske teknologibedrifter i den nye økonomien, har kåret Himla fra Fana Sparebank til årets utlåner i 2020. Fra lanseringen i juni til i begynnelsen av november hadde banken passert 850 millioner i utlån og bidratt til den største utlånsveksten i morbankens historie. Målet var 500 millioner i 2020. Det var ikke gitt at en av 2020s mest vellykkede fintech-satsinger skulle komme derfra, skriver Shifter.no

Sparebanken Vest har satset på å utvikle et eget IT-miljø som har gjort stor suksess.

«Vi gikk motstrøms og tok et strategisk veivalg om å bygge opp vårt eget IT-miljø i Bergen. IT er kjernekompetanse innen bank og finans, og tverrfaglig IT-utvikling skaper kreativitet og innovasjon som gir bedre og mer brukervennlige digitale tjenester for kundene. Vi er svært stolte over resultatene vi har oppnådd, samtidig som vi kontinuerlig jobber for å levere enda bedre løsninger til kundene.» - Bjørg Marit Eknes, direktør for strategiske allianser i Sparebanken vest.

Derfor startet Sparebanken Vest også det nasjonale initiativet mobilbanken Bulder Bank, som skal utfordre det etablerte

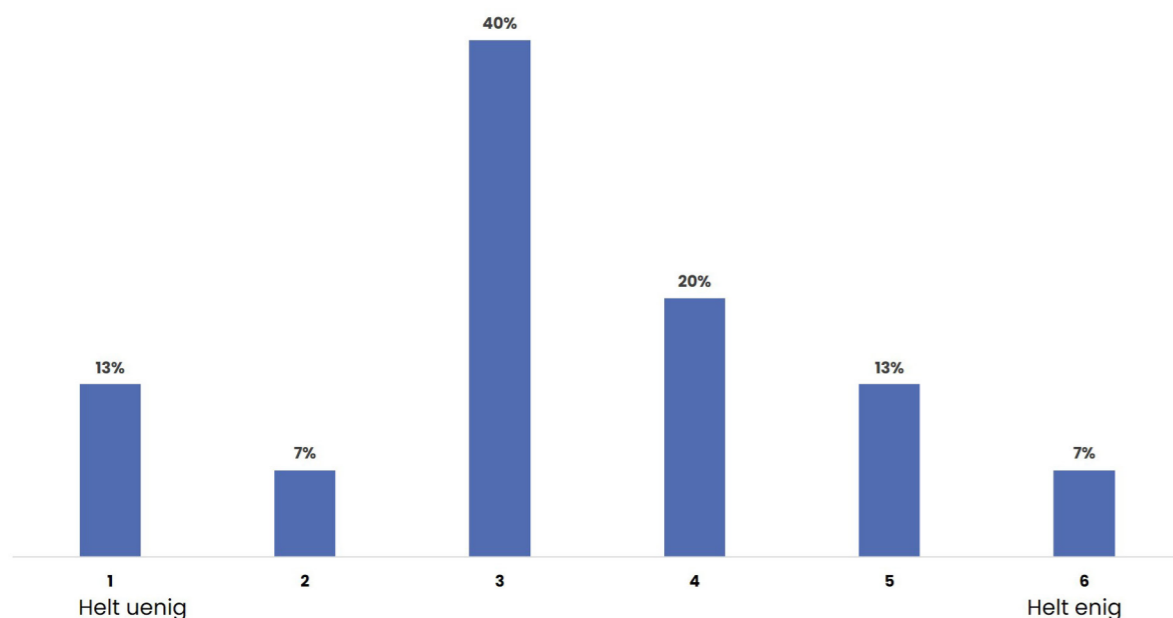
«Med Bulder Bank ønsker vi å utfordre en tradisjonell banknæring, og redefinere bank. Sammen med kundene bygger vi en helt ny løsning fra bunnen av. Vi tok et vågalt valg og har skapt en unik bankløsning på mobil. Her finnes det ingen nettbank, bare en app - og kundene er superfornøyde», sier Bjørg Marit Eknes, direktør for strategiske allianser i Sparebanken Vest.»

- Bjørg Marit Eknes, direktør for strategiske allianser i Sparebanken Vest.

Ved spørsmål til bankene om konkurrentene er flinkere til å utvikle gode digitale produkter og tjenester enn det man selv er så svarer 2 av 10 at de i stor er svært stor grad er uenige i denne påstanden. 4 av 10 er delvis eller helt enig. Hele 4 av 10 scorer på grensen til «enig»-siden (3). Dette viser konkurranseinstinktet i finansbransjen i regionen. Man er opptatt av å utvikle seg, innovere og ser opp til sine konkurrenter for å bli bedre. Dette er en sunn konkurranse som gjør at vi ser at nye utfordrerbanker dukker opp, slik som Bulder og Himla. Summen av disse nyvinningene gjør at finansbransjen som helhet vil komme styrket ut av det.

Våre konkurrenter er flinkere til å utvikle gode digitale produkter og tjenester enn det vi er

Bærekraft - Driveren for utvikling

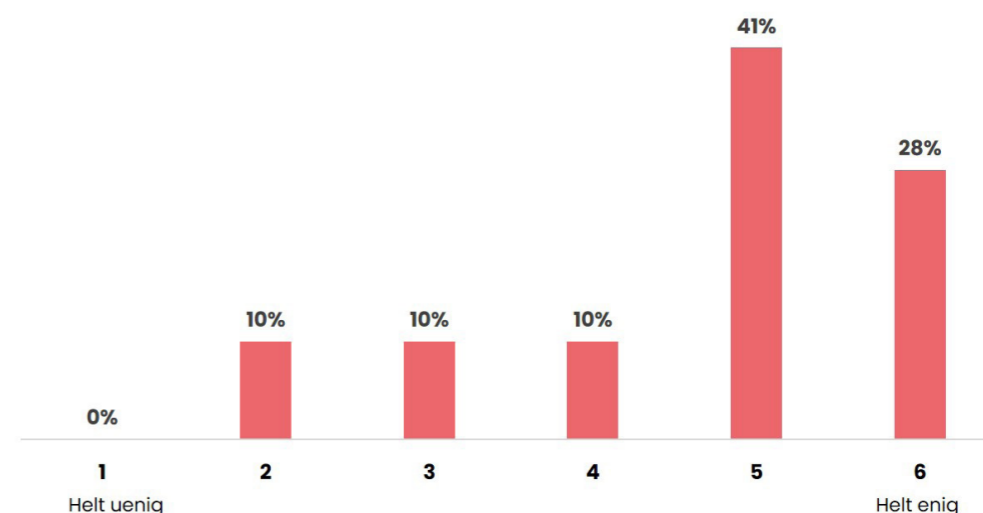
Mens digitalisering var helt i startgropen ved forrige kartlegging av Finansbyen Bergen i 2015, er det bærekraft som har tatt over den posisjonen seks år senere. Bærekraft er den store overordnede megatrenden som vil prege finansbransjen de neste årene. Virksomhetene jobber aktivt med å omstille seg, både når det gjelder å transformere sin egen virksomhet i tråd med FNs bærekraftsmål, men ikke minst i forhold til de produktene og tjenestene de tilbyr ute i markedet.

Kartleggingen viser at 8 av 10 bedrifter i Finansbyen Bergen mener de er relativt godt forberedt på den omstillingen som det grønne skiftet krever, og 7 av 10 mener at de i stor grad tar stilling til bærekraft i alle elementer i driften og tilbudene man gir ute på markedet. Den grønne omstillingen er spesielt viktig for denne regionen, som i mange tiår har hatt god økonomisk nytte av olje- og gassvirksomhet. Når nå denne delen av næringslivet over tid skal fases ut, er det viktig med en finansnæring som kan støtte opp om investeringer, kapital og råd til fremtidsnæringer. Her står Finansbyen Bergen klar.

8 av 10 mener at finanssektoren i Bergensregionen er **relativt godt forberedt på omstillingen som det grønne skiftet krever**

3 av 4 er **lite bekymret** for at **bærekraftsrapportering** vil påvirke finansbransjen neste 2 årene

Det tas stilling til bærekraft i alle elementer i vår daglige drift - eksempelvis fra hvilke tjenester og produkter vi tilbyr til hvor vi investerer pengene våre

Den største kapitalforvalteren i Finansbyen Bergen, og topp tre i hele landet, DNB Livsforsikring, har i aller høyeste grad dette øverst på blokken både når det gjelder forvaltning og livsforsikring.

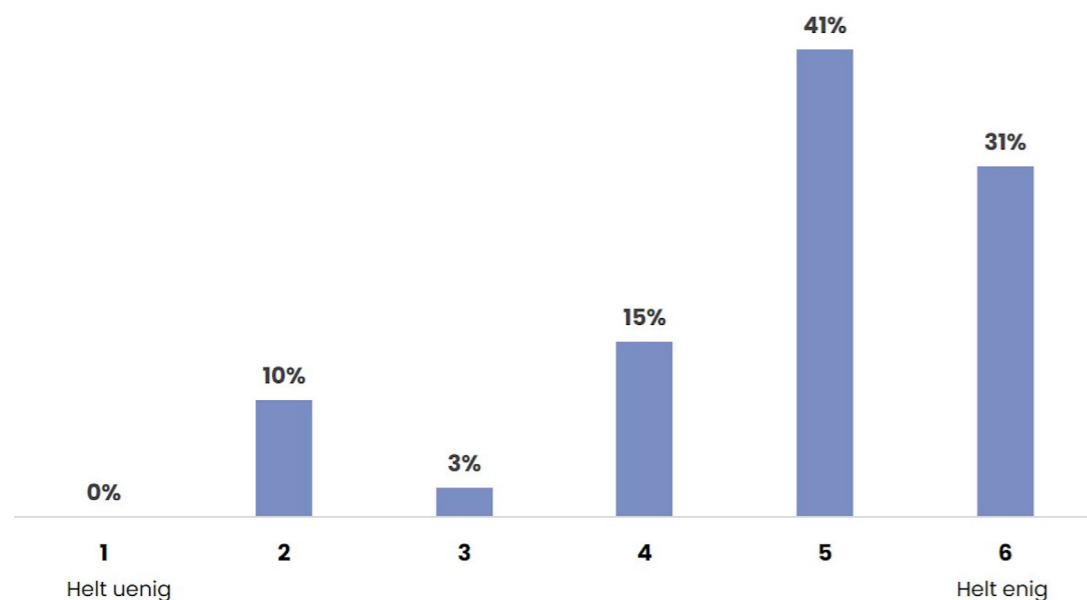
«Det viktigste vi leverer på pensjon er god avkastning, det har ikke endret seg siden 2015. Men hele vår tilgjengelige forvaltningskapital på ca. 350 milliarder kroner skal nå forvaltes i henhold til Paris-avtalen, med et karbonavtrykk som følger utviklingen i den avtalen. Vi må derfor investere pengene på en bærekraftig måte. Kundene velger bærekraftige alternativer og vi følger opp med selskapets midler.

En annen side av vårt samfunnsansvar er at livsforsikring dreier seg om å hjelpe kunder i krevende faser i livet - liv og død bokstavelig talt. Vi har tjenester hvor vi for egen regning jobber med å få kunder som er blitt uføre tilbake i jobb. Noen ganger trenger de bare tilgang på en sosionom eller en terapeut. Nylig hadde vi en kvinne som var 100% ufør, men ved å tilby henne nødvendig hjelp jobber hun i dag fulltid. Det gir vinn-vinn situasjoner for kundene, samfunnet ved at flere er lengre i jobb, og for oss som selskap. Det viser at bærekraft kan være lønnsomt».

- Anders Skjævestad, CEO DNB Livsforsikring

Vi vil de neste 24 månedene i større grad stille krav til bærekraft til våre kunder og samarbeidspartnere

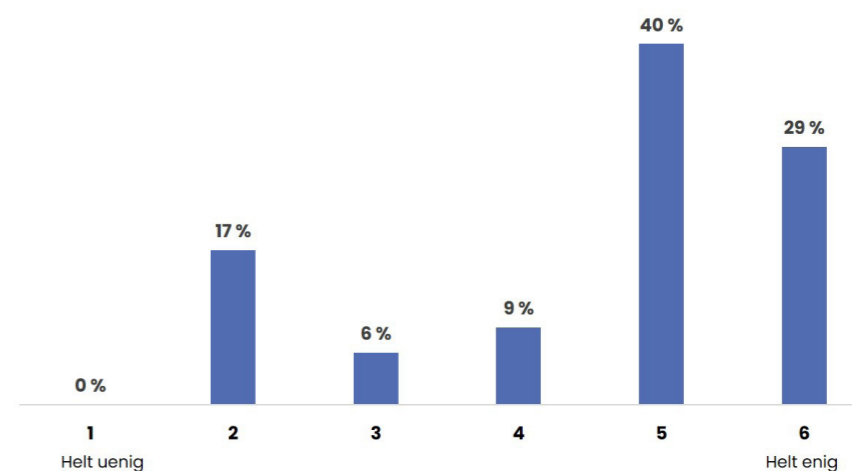
Taksonomien vil på kort sikt være avgjørende

3 av 4 bedrifter i Finansbyen Bergen mener at EU sin taksonomi vil i stor grad påvirke hvordan de driver og drifter sine produkter og tjenester fremover. Når taksonomien gir et helt konkret bilde på hva som er kan anses som bærekraftig og hva som ikke er det, vil dette gi konkrete retningslinjer for hvilke kunder man bør tilby kapital og hvilke man ikke bør støtte. Av alle reguleringer / lovverk respondentutvalget er spurt om å vurdere, kommer EU sin taksonomi opp som den som vil påvirke bransjen i størst grad de neste to årene.

Større virksomheter er også i signifikant større grad opptatt av taksonomien enn mindre selskaper. Dette som følge av at større virksomheter i større grad har kunder innen flere ulike typer bransjer og næringer.

Økt påvirkning av EU sin taksonomi og andre reguleringer, fører også til at 8 av 10 bedrifter i Finansbyen Bergen vil i stor grad stille krav til bærekraft til kunder og samarbeidspartnere de kommende to årene. Finansinstitusjonene har et ansvar for å rådgi sine kunder i den grønne omstillingen. Finansbyen Bergen tar denne utfordringen på største alvor, og har mange ansatte som daglig jobber med å utvikle sine virksomheter til å være i tråd med internasjonale og nasjonale reguleringer (se kap 4).

Taksonomien / EU Green Deal vil kunne endre hvordan vi driver og drifter våre produkter og tjenester slik vi kjenner dem i dag

EU Taksonomien

EU's taksonomi for økonomisk aktivitet er et klassifiseringssystem utarbeidet av Den europeiske union for økonomiske aktiviteter som er bærekraftige i henhold til definerte miljømål og i henhold til definerte krav for økonomiske sektorer og underliggende aktiviteter. (SNL.no)

EU Green deal

EU Green Deal er EUs grønne vekststrategi. Denne beskriver en helhetlig tilnærming i EUs klima- og miljøpolitikk som går på tvers av politikkområder, og som ivaretar og integrerer bærekraft i videre politikktutforming så vel som i gjennomføring og revisjon av eksisterende regelverk (Regjeringen.no).

«ESG-hensyn blir virkelig tatt på alvor. Vi ser tre sider som har akselerert: Kundene vil stille strengere krav til bærekraft, taksonomien vil gi helt klare retningslinjer om hva som er bærekraftig og det vil komme standarder som bransjer vil måtte følge.»

- Tor Sydnes, Investeringsdirektør i Gabler

«Handelsbanken har som mål å være den mest bærekraftige banken i Norden. Innen 2025 skal alle våre lån være grønne eller ha vilkår som gjør at vi vrir kapital mot grønne investeringer. Vi kan i ytterste konsekvens måtte si nei til å bistå virksomheter som ikke er i tråd med de kravene og vilkårene som kommer fra eksempelvis EU sin taksonomi. Slik satser vi på bedrifter som er morgendagens vinnere.»

- Kristian Knudsen, banksjef i Handelsbanken

Fremgang i Etisk Banksguide

Hvert år gir Fremtiden i våre hender og Forbrukerrådet ut en Etisk Banksguide, som er en rangering over bankenes retningslinjer, krav og policydokumenter på bærekraft. Sparebanken Vest har på få år klatret opp på en fjerdeplass, og scorer høyest av bankene lokalisert i vår region, rett foran SpareBank 1 SR-Bank.

«Vi har jobbet målrettet og systematisk med bærekraft de senere årene, og det gjenspeiles i hele organisasjonen. Vi ønsker å bidra til at Vestlandet blir ledende innen klimateknologi og nullutslipp innen 2030, og det handler om være bevisst på hva vi gjør i forhold til kunder, leverandører, oss selv, og vårt samfunnsengasjement. Eksempelvis stiller vi i dag krav til våre leverandører om å være klimanøytrale, og vi selv har halvert eget klimaavtrykk på kort tid.»

- Bjørg Marit Eknes, direktør strategiske allianser i Sparebanken Vest

Bærekraft er mer enn grønn omstilling

Bærekraft har for mange lenge vært «grønn omstilling» og «klimaendringer». Men bærekraft er så mye mer. Ser vi på FNs bærekraftsmål er likestilling, reduksjon av fattigdom, menneskerettigheter også viktige mål å nå. Her vil eksempelvis EU sin taksonomi ivareta i mye større grad menneskerettighetsbrudd. Finansinstitusjoner har et ansvar for å ivareta at forvaltningskapital eller utlån ikke går til å finansiere organisasjoner som bryter menneskerettighetene.

Likestilling har også vært et viktig tema som det har vært satt høyere fokus på de senere årene. Argentum, et statlig eid investeringsselskap, jobber aktivt med å få flere kvinner inn i finansbransjen.

«For oss er likestilling viktig for arbeidsplassen. Vi må lage møteplasser, forbilder og arenaer som gjenspeiler mangfoldet i samfunnet. Vi ser at virksomheter som er gode på likestilling gir høyere avkastning, og det er derfor viktig å knuse enkelte myter om at finansbransjen er «bare for høye mørke menn». Vi håper at vi kan inspirere andre virksomheter til å ta inn flere kvinner, og satse på unge kvinnelige talenter som er viktige forbilder for fremtidige talenter.»

- Joachim Høegh-Krohn, administrerende direktør Argentum

Et slikt forbilde er Oda Elisabeth Knudsen som jobber på secondary teamet i Argentum. Hun er opptatt av at næringslivet tørr å satse slik Argentum har gjort.

«Håpet mitt er at en dag så skal det være like naturlig å ansette kvinnelige ledere som mannlige ledere, og at det blir anerkjent at kvinner får til like mye som menn. Så lenge vi definerer at man er kvinnelig leder har vi fortsatt en lang vei å gå i likestillingskampen i finansbransjen.»

- Oda Elisabeth Knudsen, Argentum

Bli kjent med flere unge talenter i Bergen i kapittel 5.

FUTURE-PROOF

i

FUTURE-PROOF er et samarbeid mellom Raftostiftelsen og Bergen Næringsråd hvor man har utviklet en samarbeidsplattform for næringsliv og menneskerettigheter. I dag sitter DNB i arbeidsgruppen til FUTURE-PROOF, og har en viktig rolle på vegne av finansbransjen i Bergen i det arbeidet som blir gjort. Les mer [her](#).

I tillegg til arbeidet som blir gjort i selve virksomhetene, har Nordea Investment Management i Bergen utviklet et globalt likestillingsfond som blir forvaltet fra Bergenskontoret. Dette fondet fokuserer på likestilling og kjønnsbalanse verden over.

«Når vi snakker om ESG så er det viktig at vi også har en bred diskusjon i forhold til S-en i bærekraftbegrepet (det sosiale aspektet). Vi er stolte over å lede Nordea Likestillingsfond fra Bergen, og vi ser at i de selskapene vi investerer så gavner ikke likestilling bare selskapenes image – men også direkte positivt på bunnlinjen. Det viser at det ikke må være ulønnsomt å jobbe med bærekraft»

- Marita Haugen, Administrerende direktør for Nordea Investment Management AB, Norge

Satsing på havnæringene

Som en del av den grønne omstillingen vil havnæringene være svært viktig fremover. Bergen har blitt en viktig internasjonal havby, med et tungt maritimt, energi og marint kluster. De fleste banker i Finansbyen Bergen har havnæringene som en del av den bærekraftige vekstsatsingen, da mye av aktiviteten i disse næringene foregår i denne regionen. DNB Ocean Industries, Nordea, Sparebanken Vest og SpareBank 1 SR-Bank, satser alle nå tungt på ulike sider av havnæringene – og alle ledes fra Bergenskontoret. Det er ventet at denne utviklingen vil fortsette fremover, og være viktig for den omstillingen som norsk økonomi står ovenfor.

«Bergen er den internasjonale havregionen, og det er høy aktivitet innen havnæringene. Vi i SR-Bank har hatt en betydelig vekst, mye takket vår egen satsing på sjømat. Vi har opparbeidet oss spesialkompetanse som næringen setter pris på. Vi ser det investeres i hele verdikjeden, og vi har stor tro på at Bergen vil fortsette å være den viktigste finansbyen på sjømat fremover. Derfor ledes også dette arbeidet fra vårt Bergenskontor.»

- Erik M. Throndsen, SR-Bank

Fra digitalisering til bærekraft

Flere av fintech selskapene som ble intervjuet i denne kartleggingen påpekte hvordan de ønsker å koble bærekraft til digitalisering. Quantfolio, som er et rent fintech selskap fra Bergen og jobber med mange store nasjonale og internasjonale aktører, jobber med å kombinere data og bærekraft sammen for å skape best mulige produkter og tjenester.

“Vi ønsker å bruke vår kunnskap og datagrunnlag til å flytte pengestrømmen i en mer bærekraftig retning. Vi jobber for tiden med store dataleverandører for å bygge et datagrunnlag for å komme i møte med taksonomien.”

- Jan Åge Skaathun, CSO & Co-founder i Quantfolio

Likeså har Finance Innovation i slutten av 2020 startet en ressursgruppe for sine medlemmer som jobber med bærekraft. Fokuset er «fra ord til handling innen bærekraft» og her ønsker man å få til et nettverk innen bærekraft på samme måte som man har fått til innen digitalisering.

Bli traineebedrift!

Er du på jakt etter ung spennende kompetanse?

Ambisiøse høyskole- og universitetsstudenter vet at et traineeprogram er en god start på arbeidslivet.

Gjennom Trainee Vest får din virksomhet tilgang på toppkandidater fra landets ledende høyskoler og universitet.

Kontakt oss i dag for en fremtidsrettet prat!

Prosjektleder for Trainee Vest
Stine Fjeldstad
stine@bergen-chamber.no

 TRAINEEVEST
Bergen Næringsråd

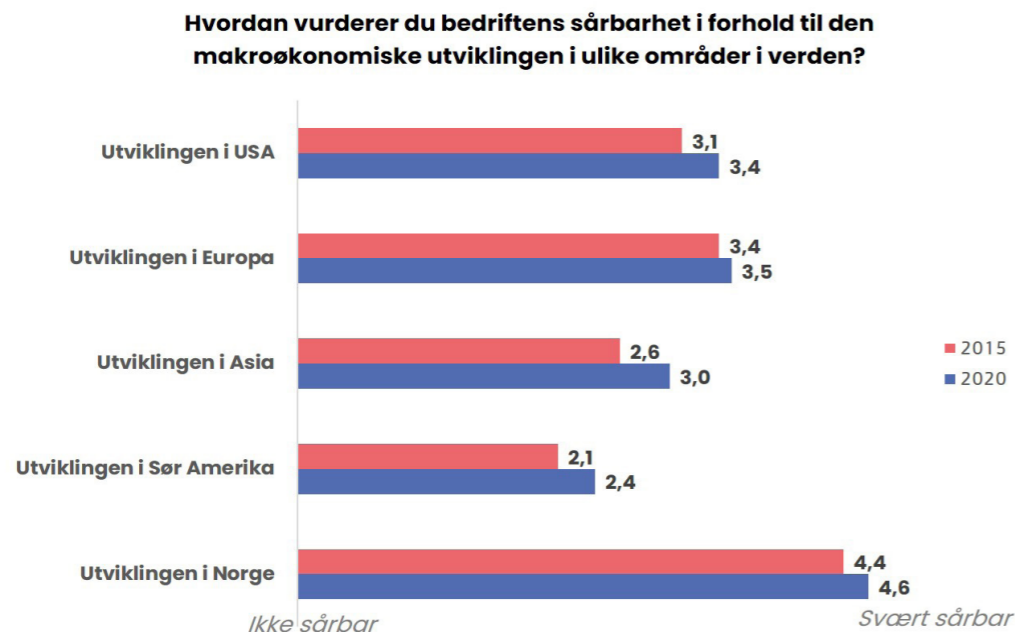
Fremtidig utfordringsbilde for Finansbyen bergen

Høy optimisme, men økt sårbarhet

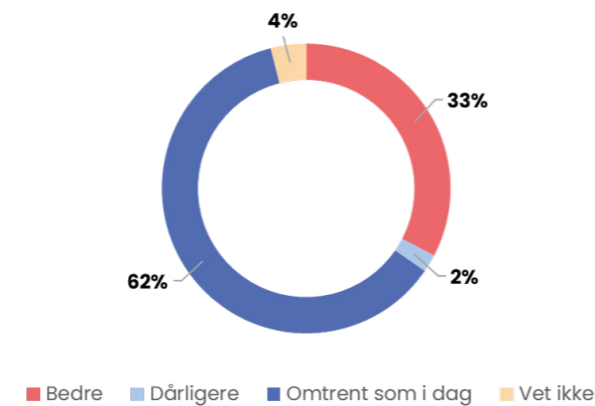
Generelt er det høy optimisme i Finansbyen Bergen. Hver tredje virksomhet forventer forbedrede markedsutsikter det kommende året, mens bare 4% forventer en nedgang fra 2020. Dette til tross for at 2020 har vært et svært godt finansielt år, med lave renter, rekorder på børsene og rekorder på boligmarkedet. Veksten gjenspeiles også i forventningen i utviklingen i antall årsverk for 2021, hvor nærmere halvparten forventer å ansette flere gjennom 2021, mens bare 6% forventer å nedbemanne.

Likevel lever vi i en sårbar verden. Samtlige av virksomhetene i respondentutvalget er enige i at økt grad av proteksjonisme påvirker makrobildet negativt. De fleste virksomheter i Finansbyen Bergen har internasjonale kunder, og derav også mer sårbare for endringer i makrobildet. Sammenligner man med sårbarheten for endringer i makrotrender i 2015, så har sårbarheten økt noe i de fleste markeder over tid.

Spesielt interessant er det å se at den største økningen fra 2015 til 2020 i vurderingen av sårbarhet er i forhold til makroendringer i Asia. Asia har blitt et viktig marked for vestlandsnæringene, og flere næringer ser store ekspansjonsmuligheter i Asia. Som følge av dette vil også sårbarheten i Asia kunne påvirke deres kunder og derav også finansbransjen i regionen.

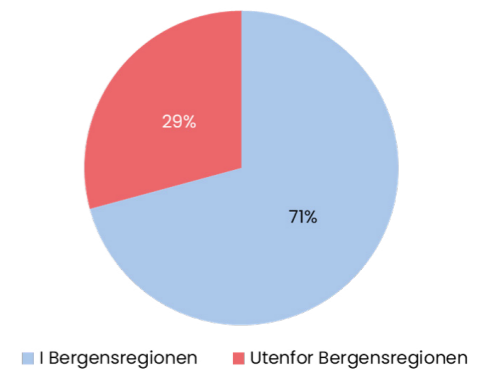
Hvordan vurderer din bedrift markedsutsiktene i de kommende 12 månedene?

Flere store internasjonale aktører

Den store bekymringen fremover for flere i finansbransjen er hvordan konkurransen vil bli dersom store internasjonale aktører i større grad inntar finansbransjen. Plattformelskapene som Facebook, Google og Apple ventes vil i større grad innta finansbransjen i fremtiden, noe som vil kunne føre til at flere kunder velger internasjonale aktører som gjerne har få arbeidsplasser i Norge. Dermed kan det føre til at norske og nordiske aktører får nedgang i omsetning og dermed må nedbemanne på sikt.

Hvor har bedriften sitt hovedkontor?

«Vi ser større konkurranse fra internasjonale aktører i finansbransjen. Konkurrenter blir kjøpt opp av utenlandske aktører, og både drift og ledelse blir flyttet til utlandet. Internasjonale aktører er i større grad interessert i utviklingen som skjer i Norge. For utviklingen av bransjen er det viktig med sterke aktører som drives fra Norge.»

- Tor Sydnes, investeringsdirektør i Gabler

Attraktivt miljø for statlige arbeidsplasser

I intervjurunden trekkes det spesielt frem et viktig behov som hele regionen drar god nytte av. Nemlig å få flere statlige arbeidsplasser og statlige apparat til regionen, spesielt innenfor områder som man er ledende på. Bergensregionen har vært flinke til å dra positive synergier ut av statlige arbeidsplasser, og enda flere statlige arbeidsplasser og virkemiddelapparat vil kunne styrke Finansbyen Bergen fremover.

«Det å ha statlige arbeidsplasser i Bergen handler ikke om å øke innbyggertallene, men å ha tilgang på spesialkompetanse. Se på Konkurransetilsynet og de positive ringvirkningene som det har gitt Bergen og den juridiske kompetansen. Det er med og styrker finansbyen og gjør også finansnæringen mer attraktiv.»

- Espen Opedal, Norgessjef i Tryg.

«Det statlige virkemiddelapparatet er, og vil fortsette å være, en viktig del av finansieringen av næringslivet. Vestlandsregionen er ledende innenfor flere kyst- og havrelaterte næringer og det er viktig at også statlige ressurser og arbeidsplasser støtter denne verdiskapningen lokalt. På samme måte som kundene har behov for nærhet til bankene, har vi også behov for å ha en nærhet til statlig apparat.»

- Nina Remøy Wik, Regionsjef for vestlandet i Nordea

Reguleringer er fortsatt krevende

Reguleringer er fortsatt det store utfordringsbildet i finansbransjen. 2 av 3 virksomheter, med unntak av Fintech-selskapene, mener at nye reguleringer påvirker virksomheten negativt. Eksempelvis opplever 6 av 10 virksomheter innen bank at nye kapitalkrav har i stor eller svært stor grad påvirket virksomheten siste 24 månedene. Dette kommer på toppen av at kundene i større grad stiller krav til finansinstitusjonene.

2 av 3

virksomheter mener at nye reguleringer har påvirket virksomheten **negativt***

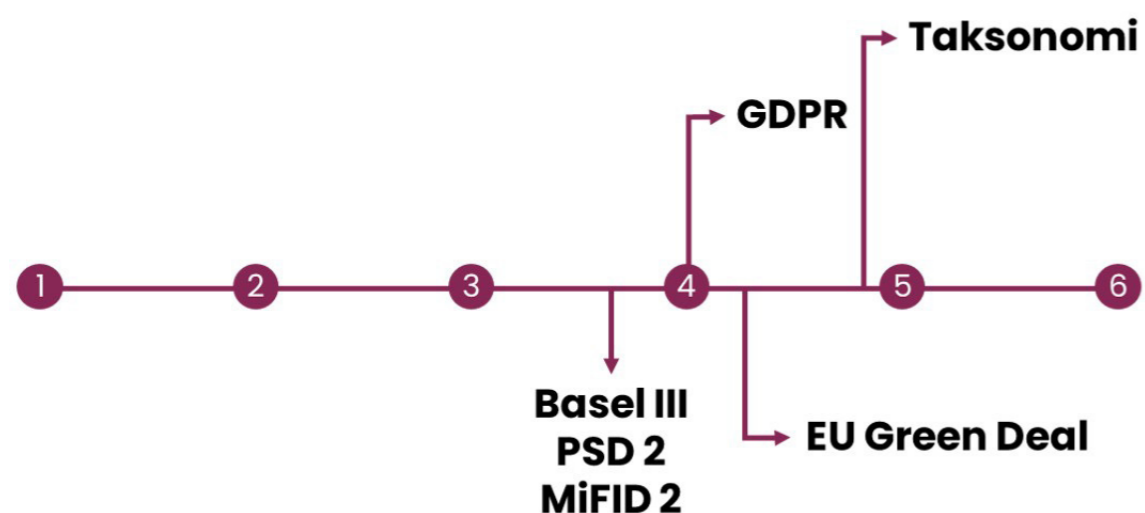
100% av Fintech-selskapene mener nye reguleringer har påvirket virksomheten positivt

«Finansbransjen er en bransje som allerede er gjennomregulert, og det vil den fortsette å være. Det som er utfordrende nå er at kundene i større grad stiller krav til oss som finansinstitusjoner, enten det gjelder bærekraft, anti-hvitvasking eller andre viktige områder. Vi må tilpasse oss kundenes ønsker for at de skal fortsette å være hos oss.»

- Svein Rune Jordheim, leder i DNB Markets

Reguleringer og rammevilkår som vil påvirke bransjen de neste to år, hvor 6 er i svært stor grad

IDD

i

Forsikringsbransjen er underlagt IDD, som tilsvarer MIFID2 og dette regelverket forventes implementert i Norge i løpet av kommende 24 måneders. Målet med IDD er å heve forbrukerbeskyttelsen ved salg av forsikring, både skade- og livsforsikring, herunder salg av forsikringspareprodukter. Det innføres forsterkede krav til produktkontroll og informasjon/rådgivning ved salg. Ved at virkeområdet utvides til å omfatte forsikringsforetakenes direktesalg vil det bli likere konkurransevilkår mellom ulike distribusjonskanaler (Finans Norge).

Unntaket derimot er fintech. Fintech har skutt fart, mye som følge av reguleringer som PSD2 og open banking løsninger. Samtlige av fintech-selskapene har i undersøkelsen besvart at reguleringer har påvirket virksomheten positivt. Det er derfor positivt å se at man har klart å dra nytte av reguleringer i vår region, og ikke satt seg på bakbena og latt andre europeiske og internasjonale aktører utvikle finansiell teknologi som vil være viktig for bransjen fremover.

6 av 10

innen bank mener at **nye kapitalkrav** har i **stor eller svært stor grad påvirket** virksomheten siste 24 måneder

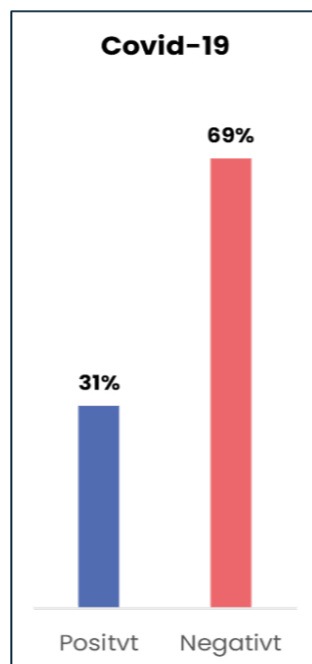
3 av 4

virksomheter i Finansbyen Bergen er **lite bekymret for at bærekraftsrapportering vil påvirke bransjen negativt**

Covid-19 på godt og vondt

En av vinnerne under koronapandemien har vært finansbransjen. Børsene slår alle rekorder, lave renter har gitt boligrekorder og flere velger å bruke penger på hytte, bil og båt. I vår kartlegging så sier hele 1 av 3 virksomheter at koronapandemien har vært positiv for omsetningen og virksomheten.

Men med en slik opptur, som spesielt er påvirket av lave renter, ventes også en nedgang. Finansbransjen forbereder seg både til korreksjon på børsen, og til høyere styringsrente som vil føre til at færre investerer pengene sine i aksjer, fond eller bolig.

«2020 var et veldig krevende år, men vi har lyktes med å sende alle over på hjemmekontor over natten og fortsatt så har medarbeidertilfredsheten vært svært god. Selv om det var en dipp i mars og april, markedsmessig, så er vi all time high på utlån, fondsproduktene har økt i forvaltningskapital og resultatene er gode. Men det blir spennende å se hvordan utviklingen vil bli fremover.»

- Nina Remøy Wik & Marita Haugen, Nordea

Samtlige virksomheter måtte sende sine ansatte på hjemmekontor i mars i fjor, og generelt så opplever samtlige det ble en suksess. Det har fungert så bra at 75% av respondentutvalget vil i større grad praktisere hjemmekontor etter pandemien. Finansbransjen opplever hjemmekontorløsninger som et effektivitetsløft, og at de ansatte setter pris på fleksibiliteten.

75%
vil etter covid-19 i større grad **praktisere hjemmekontor** for sine ansatte

«Vi regner med at det kommer til å bli økt bruk av hjemmekontor når pandemien er over. Vi ønsker å være et selskap som gir de ansatte kompetanseutvikling, at de har mulighet for å være sosiale når de har behov for det, men også at de har mulighet for å jobbe hjemmefra. Denne fleksibiliteten må komme de ansatte til gode, men foregå på virksomhetens premisser».

- Espen Opedal, administrerende direktør i Tryg

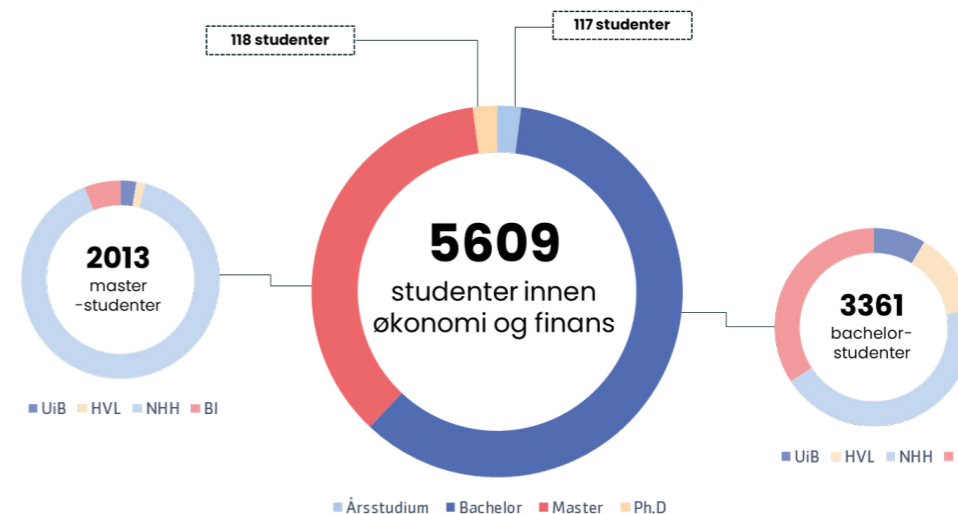
Kunnskap og kompetanse i Bergen

Nærhet til utdanningsinstitusjoner og et stort lokalt forskningsmiljø trekkes frem som en av de største styrkene til Finansbyen Bergen, og hele 6 av 10 virksomheter samarbeider med utdanningsinstitusjoner gjennom kompetansedeling. Høyskolen på Vestlandet, Universitetet i Bergen, Handelshøyskolen BI og Norges Handelshøyskole (NHH) er med på å skape grobunn for innovasjon og kompetanse utveksling mellom bedrifter og studentene. Bergen har til sammen 5669 økonomistudenter fordelt på bachelor-, master-, årsstudium og Phd. Nivå.

Universitetet og høyskolene er en stor bidragsyter i finansklyngen og i finansmiljøet i Bergen. Med studentene kommer et solid forskningsmiljø. De siste årene har bransjeklyngen utvidet seg fra å i hovedsak kreve tradisjonell bankkompetanse til å rekruttere IT-kompetanse i utviklingen av digitale banktjenester. Finansbransjen i Bergen rapporterer også at de i de neste årene vil legge mer ressurser i kompetanse innenfor digitalisering, endringsledelse, teknologiforståelse og bærekraft ettersom nye reguleringer, trender og krav kommer.

«Vi er svært glade for å være del av et så stort og kompetent miljø som Finansbyen Bergen er. Det er bra med nærhet til ledende verdensforskning og utdanning fra utdanningsinstitusjonene, og at vi har store miljøer innen bank, forsikring og investering gir det oss et svært godt rekrutteringsmiljø som i sum gjør at vi er en av de beste kompetansebyene innen finans i Norge».

- Tor Sydnes, investeringsdirektør i Gabler

Nytt profesjonsstudie på UIB

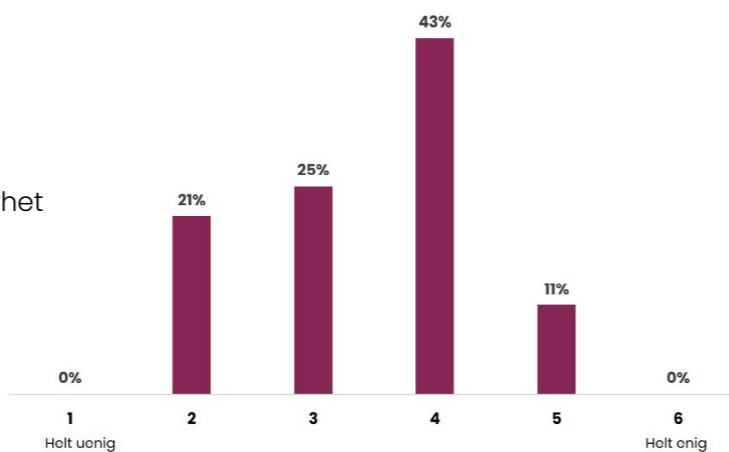
Ved Universitetet i Bergen startes et helt nytt profesjonsstudium, en femårig integrert master i IKT og økonomi som leder frem mot tittelen sivilingeniør. ITØK-programmet gir studentene solide kunnskaper innenfor både IKT og økonomi, og gir muligheter for spesialisering innenfor en rekke områder som kunstig intelligens, fintech, corporate finance, markedsanalyse, maskinlæring, big data og strategi (UIB). Fra før av har UiB et av de mest populære studiene innen samfunnsøkonomi i Norge.

Etterspørsel av flere med digital kompetanse

Blant respondentene så er det kompetanse på teknologi og IKT-sikkerhet som kommer opp som den viktigste kompetansen som finansnæringen har i dag. Mange velger å rekruttere utviklere og ansatte med teknologiforståelse, men mange opplever det som vanskelig å rekruttere. Det er nemlig knyttet stor usikkerhet til det å rekruttere god digital kompetanse i regionen.

Halvparten av respondentutvalget mener det er relativt vanskelig, og ingen mener det er svært enkelt. Dette gjelder både for fintech og de mer tradisjonelle finansinstitusjonene.

Det er enkelt å rekruttere god digital kompetanse i regionen

«De vi ansetter i dag ansatte vi ikke for 5-10 år siden. Det er mye IT-kompetanse, men også analytikere som kommer fra konsulentbransjene. Tidligere var det vanligere å ansette direkte fra bankene. Det skal være tilstrekkelig med god og bred kompetanse i Bergen, men finansbransjen i Bergen er ikke synlig nok blant studentene. For mange er Oslo og andre byer på toppen av listen. Vi må derfor synliggjøre finansbyen Bergen, for å gjøre det enklere å rekruttere til oss de beste hodene».

- Erik M. Thronsen, regiondirektør SpareBank 1 SR-Bank

Bærekraftskompetanse blir viktig fremover

Fremover vil ikke digitaliseringskompetanse være viktigst. På spørsmål om hvilke kompetanseområder finansbransjen vil ha behov for å jobbe med fremover så kommer bærekraftskompetanse opp som den soleklare nummer en, foran digitaliseringskompetanse, compliance og teknologiforståelse.

Det er ikke overraskende når vi ser hvor sterkt satsingsområde bærekraft vil være fremover for finansbransjen. Hele 9 av 10 virksomheter driver regelmessig med etter- og videreutdanning av sine egne ansatte. Nordea er en av dem, og de har allerede satt i gang et omfattende arbeid med å drive opplæring av alle ansatte innen bærekraftsområdet.

Kompetanse som vil kreves det neste 10 årene i finansnæringen

9 av 10

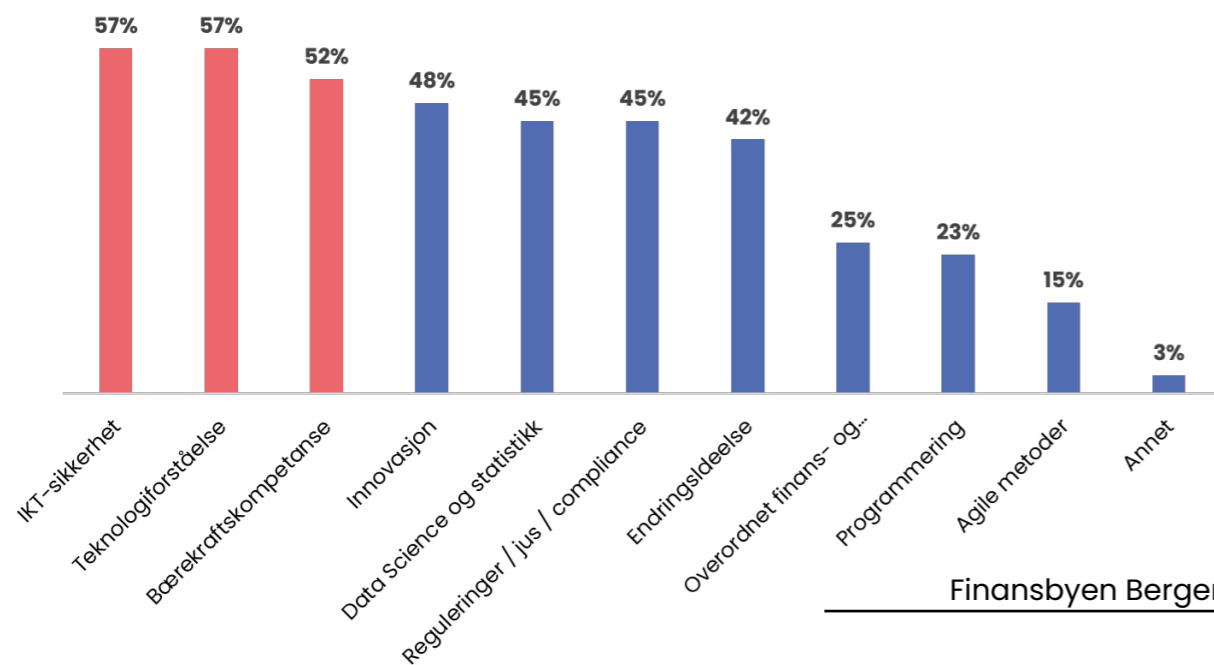
driver regelmessig med etter- og videreutdanning av egne ansatte

«Vi skal være den ledende regionen på bærekraft, og hele regionen er på vei inn i en omstilling. Det betyr at vi som bank må kunne gi våre kunder den beste rådgivningen for fremtiden. Derfor har hele Nordea gruppen satt i gang opplæring av alle ansatte på bærekraft. Det ligger helt øverst på listen av satsingsområdene til hele gruppen».

- Nina Remøy Wiik, Head of Business banking, Region West - Nordea

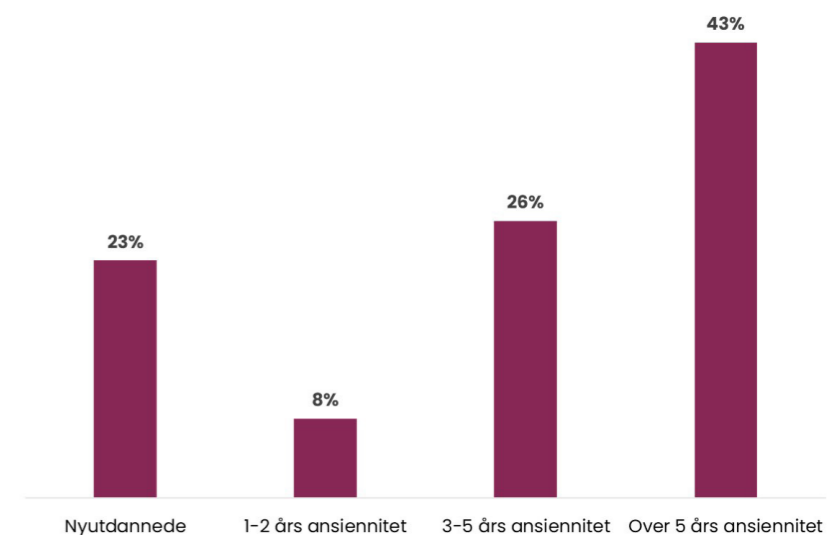
Etter din mening, innenfor hvilken av de følgende områder er det største behov for kompetanse i finansnæringen i dag?

Etterutdanning i Finans

NHH har sammen med Finansanalytikerens Forening, utviklet den ledende porteføljen av etterutdanning i finans i Norge, med Autorisert Finansanalytiker-studier som hovedtilbud. Blant annet så tilbys det fordypningsstudier innen bærekraftig finansiell analyse. (NHH). I tillegg har NHH det svært populære faget Sustainable Finance for sine studenter, som blir ledet av førsteamanuensis Aksel Mjøs (NHH) og som Ressursgruppe Finans bidrar årlig til en kartlegging av bærekraftstatus i finansbedriftene på Vestlandet.

Hvor lang yrkesbakgrunn er mest vanlig blant nyansatte

Internasjonale muligheter og utfordringer

Som en del av den mangfoldige Finansbyen Bergen er det også flere internasjonale aktører til stede i regionen, som både drifter og leder arbeidet fra Norge. Dette gir unike muligheter for ansatte i finansnæringen til å opparbeide seg internasjonal kompetanse. En av disse virksomhetene er AON, som er et av de største multinasjonale selskapene innen risiko- og pensjonsrådgiving. AON Norge har røtter tilbake til Bergen etter å ha kjøpt opp Grieg Insurance i 1998. I dag opererer kontoret i Bergen spesielt opp mot havnæringene nasjonalt, men bistår også internasjonale kunder. Aon Bergen er den største rådgiveren/forsikringsmegler innen oppdrett. Selskapet trekker frem at man jobber internasjonalt, og at de har flere ansatte som flytter til internasjonale avdelinger og deltar på internasjonale interne utviklingsprogram.

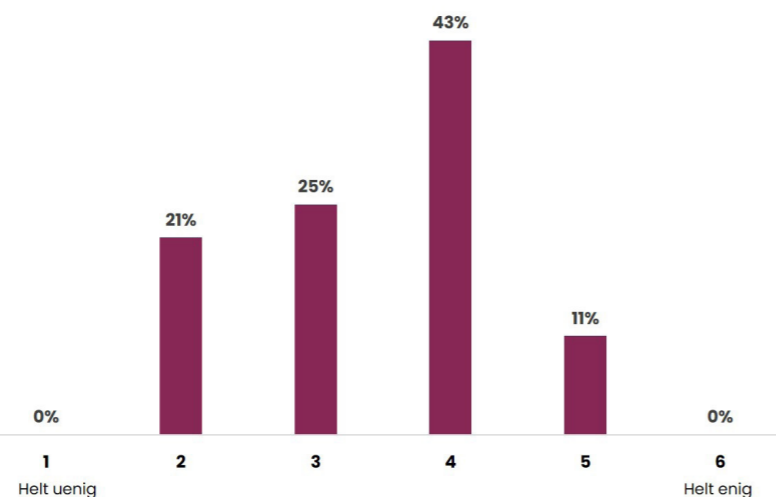
«Det er utrolig gøy å jobbe i et så stort internasjonalt konsern som AON som har en så sterk internasjonal tilstedeværelse i hele verden. I Bergen bistår vi våre kolleger fra hele verden innen marin sektor og fiskeoppdrett. Vi er opptatt av den enkeltes karriereutvikling i Aon og gir våre ansatte mulighet til å utvikle seg gjennom program både i Norge og utlandet.»

- Dag Erik Aspaas, CEO i AON Norway

Men selv om det er flere internasjonale aktører til stede, påpekes det av flere at Bergensregionen har en vei å gå til å gjøre det attraktivt for internasjonal kompetanse å bosette seg, leve og jobbe i regionen. Det er blant annet utfordrende å beholde internasjonale studenter etter endt utdanning. For det aller meste foregår fortsatt all kommunikasjon i næringslivet på norsk og ikke engelsk, som gjør entrebarrieren høy. I tillegg er det behov for å markedsføre regionen i større grad, og skape gode tilbud som gjør det attraktivt for mennesker med internasjonal bakgrunn å velge Bergen som arbeidssted. Dette kan være en viktig nøkkel for å løse utfordringen finansnæringen opplever ved at det er vanskelig å rekruttere nok flinke digitale mennesker til regionen.

Det er enkelt å rekruttere god digital kompetanse i regionen

Beholde kompetanse i regionen

En av de viktigste utfordringene næringslivet i regionen tar opp er det å beholde kompetanse i regionen. Bare 3 av 10 mener at studentene i Bergen er i stor grad klare over mulighetene som finnes i det lokale finans- og techmiljøet. Mange studenter og unge talenter velger derfor andre byer fremfor Bergen. Regionen har lenge vært for lite flinke til å synliggjøre seg selv til disse talentene, og næringslivet må være flinkere til å gi unge studenter og nyutdannede muligheten til å vokse i Bergensregionen. Dette er en bransjeutfordring som må settes i større grad på dagsorden, når man ser hvor mye utrolig spennende som foregår i Finansbyen Bergen.

«Mindre byer, slik som Bergen, må beholde kompetansen her. Vi må ha nærere samvirke mellom utdanningsinstitusjoner og næringslivet, hvor næringslivet tar seg tid og kost til å synliggjøre selv hos utdanningsinstitusjonene. Det handler om å skaffe internship, traineeprogrammer og gjøre oss attraktive for kompetansen som er her i regionen.»

- Hans Christian Seim, CEO i Norwegian Hull Club

3 av 10

virksomheter mener at **studentene** i Bergen er **i stor grad** klare over **mulighetene som finnes i det lokale finans- og techmiljøet**

Traineevest

Bergen Næringsråd tilbyr traineeprogrammet Trainee Vest som har som mål om å tiltrekke seg de beste nyutdannede talentene fra vår regions næringsliv. Her kan næringslivet melde seg opp til å ta imot traineer og internships. Siden etableringen i 2008 har 139 traineer gjennomført programmet. Les mer om programmet og meld din interesse på www.traineevest.no.

Ny master på BI

Fra høsten 2021 starter BI masterprogram i økonomi og ledelse i Bergen. Her kan studenter kvalifisere til tittelen siviløkonom. Det vil være mulighet for å spesialisere seg innen ulike fagområde. Fra tidligere har NHH tilbudt denne studieretningen i Bergen. (BI)

En viktig møtearena for de unge

I 2015 tok Charlotte Wallem Rakner og en gruppe unge talenter, med støtte fra Argentum, initiativ til etableringen av Young Finance, en møtearena for å samle unge mennesker i finansnæringen i Bergen. Deres ønske var å bidra til å styrke miljøene på tvers og drive mer kunnskapsdeling og samarbeid.

Seks år senere står Young Finance som en selvstendig organisasjon med et eget styre og over 250 medlemmer fra 50 ulike selskaper. Hvert år arrangerer de ca. 10 arrangementer som både har en faglig del og en sosial networking del.

Foto: Young Finance

«Vi har fanesaker som teknologi, digitalisering og bærekraft – men vi ønsker først og fremst å sette Bergen på kartet. Grunnen til at vi eksisterer er å synliggjøre alt det kule som skjer i Bergen, slik at det blir mer attraktivt for unge å velge Bergen fremfor andre steder. Finansbyen Bergen har lenge vært, og er fortsatt, underkommunisert blant studenter. Vi må snu at «Oslo is the place to be», og få flere til å velge Finansbyen Bergen. Det mener vi at Young Finance kan være en god bidragsyter til.»

- **Stine Sofie Grindheim, leder Young Finance**

Fire kjappe spørsmål til de unge talentene i Finansbyen Bergen

1 Kan du fortelle litt om hvordan du fikk vite om arbeidsmulighetene i din bedrift, hva som trigget deg til å søke og hvordan er det å jobbe i der?

«Da Nordea hadde en åpning i Corporate-avdelingen sin i samme tidsrom som jeg flyttet til Bergen, var jeg ikke i tvil om at jeg ville søke. Det å jobbe i en ledende nordisk totalbank i rivende digital utvikling trigget meg. Vi opererer som en lokalbank med muligheten til å trekke på nordisk ekspertise innenfor hele kapitalreisen. Dette gjør at vi kan utgjøre en forskjell og tilby kundene våre relevante finansielle løsninger.»

- **Henrik Dønnum Roe (34), Relationship Manager, Client Executive Team, Nordea**

«Var først en del av et internship i Argentum før jeg fikk fast jobb 1. januar 2019. Før det var jeg student på NHH, hvor jeg var aktiv i finansgruppen. Denne gruppen gjorde meg oppmerksom på private equity, og Joachim Høegh-Krohn hadde en gjesteforelesning i kapitalforvaltningsfaget på skolen. Dette gjorde at jeg ble oppmerksom på at det var muligheter også i Bergen, og jeg valgte å søke jobb i Argentum hvor jeg trives svært godt.»

- **Oda Elisabeth Knutsen (28), secondary teamet i Argentum**

2 Hva tenker du er det viktigste som skal til for å få flere unge til å jobbe i finansbransjen i Bergen?

«Jeg tror mer informasjon er det som skal til. Det finnes veldig mange gøy og forskjellige jobber innen finans. Selv hadde jeg ikke trodd at jeg som markedsfører skulle inn i finansbransjen, men det er nok fordi mange unge tenker at finans er kun for økonomer.»

- **Marte Øen Johnsen (29), Innholds- og merkevareutvikler, Fana Sparebank**

«Jeg oppfatter at unge i dag er opptatt av å jobbe et sted der det er rom for personlig og faglig utvikling, men mange vet likevel ikke helt hva de vil jobbe med. Derfor kan en ide være å tilby spennende trainee stillinger der en får jobbe i ulike deler av bedriften under og etter endt studie. Muligheten for erfaring er attraktivt for nyutdannede talenter.»

- **Iselin Solberg (28), Client Manager Seafood, DNB**

3 Hvordan er det å jobbe i finansbransjen i Bergen, og hvorfor valgte du Bergen fremfor andre steder i Norge eller utlandet?

«Jeg tok masterutdannelsen i finans ved Handelshøyskolen BI i Oslo og jobbet etter dette 3 år i Oslo før vi besluttet å flytte hjem til Bergen igjen. Min samboer og jeg trivdes veldig godt i Oslo men når vi ventet vårt første barn i 2018 fant vi vel ganske fort ut at det bare var å komme seg over fjellet igjen. Jeg opplever det som veldig bra å jobbe i finansbransjen i Bergen. Bergen er jo mye mindre enn Oslo, men når det gjelder aktører innen marine bransjer f.eks er jo Bergen hovedstaden. Ikke bare i Norge, men kanskje i hele verden? I tillegg er det en rekke store finansinstitusjoner her innen bank, forsikring, konsulenthuss og kapitalforvaltning.»

- Chris Rye (32) , Kredittanalytiker, SpareBank 1 SR-Bank

«Etter å ha vært så mye på hjemmekontor som jeg har vært, tenker jeg at finansbransjen i Bergen er som de fleste andre steder i landet. Finans er likt, uavhengig om det regner eller er sol der du er. Ja, jeg er klar over at mange spennende finansprosjekt som pågår i Bergen. NCE Finance Innovation er et kjempebra tiltak for å styrke nyskaping innenfor finans, og vil garantert bidra til å skape mange spennende arbeidsplasser i Bergen. Likevel tror jeg at det siste året har vist oss, at stedet du jobber ifra ikke har så mye å si. Det viktigste er at gode ideer blir delt på en felles plattform, slik at vi kan løfte hverandre opp og bidra til å utvikle finansmiljøet i Norge. Jeg valgte Bergen fordi jeg fikk en spennende mulighet og utfordring i Fana Sparebank gjennom Himla Banktjenester.»

- Sebastian Knappen (28) , Kunderådgiver Himla Banktjenester

4 Hva tenker du Finansbyen Bergen mangler for å bli enda mer attraktivt for unge talenter?

«Jeg selv havnet først og fremst i Bergen fordi jeg skulle ta mastergrad ved NHH, noe jeg blir ferdig med til sommeren. Grunnen til at jeg som østlending velger å bli her er at jeg trives så godt i jobben min. Når man har noen av Norges fremste utdanningsinstitusjoner innen økonomi og finans i byen er det jo et stort potensial for å hente de flinkeste studentene tidlig. Likevel har jeg som student opplevd at de fleste representanter som kommer på besøk til NHH for å promotere bedriften sin har kommet fra Oslo. Jeg tror derfor at det kunne vært mye å hente hvis flere Bergensbaserte selskaper hadde vært mer synlige for studenter.»

- Cecilie B. Wikborg Simonsen (26) , Junior Dealer, Corporate Sales, DNB Markets

«Med både nasjonale og regionale aktører innenfor bank, forsikring og nye initiativer, er det ingen tvil om at det skjer mye i Bergen. Som vestlending er jeg imidlertid usikker på om vi klarer å kommunisere helheten godt nok til andre landsdeler. Post-covid ønsker jeg meg flere møteplasser på tvers av selskaper, gjerne med åpen invitasjon til unge talenter fra ulike landsdeler.»

- Sara Vabø (30) , produkteier digital vekst i Sparebanken Vest

Bli bedre kjent med flere av de unge talentene i Finansbyen Bergen på www.finansbyenbergen.no

Fakta om kartleggingen

Siden 2015 har kartleggingen av Finansbyen Bergen vært på pause. Nå er den endelig tilbake. Denne gangen har vi gjennomført en betraktelig mer omfattende kartlegging. Finansbyen Bergen har siden 2015 utviklet seg mye. Eksempelvis har vi inkludert virksomheter som jobber med fintech inn under Finansbyen Bergen. Kartleggingen har bestått av en kvantitativ undersøkelse og intervjuer av toppledere fra både små og store finansselskaper i regionen.

Kartleggingen av Finansbyen Bergen er gjennomført i februar 2021 for året 2020. Spørreskjema er sendt til samtlige finansforetak i gamle Hordaland. Data på øvrige foretak er samlet inn via offentlige databaser. I tillegg er toppledere i byens finansnæring intervjuet.

Innsamling og rapportering av data er gjennomført av student i sammenlignende politikk, Sandra Melody Larsen i forbindelse med praksisperiode i Bergen Næringsråd våren 2021, og næringspolitisk rådgiver i Bergen Næringsråd, Anri Håvard Hebib

Ressursgruppe finans tilknyttet Bergen Næringsråd står bak finanskartleggingen, og følgende arbeidsgruppe har bidratt til utarbeidelse av spørreskjema til kvalitetssikring av materialet.

Svein Rune Jordheim (Leder, DNB Markets)

Lisbet Nærø (Administrerende direktør, Fana Sparebank)

Marita Haugen (Administrerende direktør for Nordea Investment Management AB, Norge)

Kristian Hartvedt Knutsen (Banksjef, Handelsbanken)

Erik M. Throndsen (Regiondirektør, SpareBank 1 SR-Bank)

Stine Sofie Grindheim (Leder, Young Finance)

Anri Håvard Hebib (Næringspolitisk rådgiver, Bergen Næringsråd)

Sandra Melody Larsen (Studentpraktikant, Bergen Næringsråd)

Takk til DNB, Nordea, Sparebanken Vest, Tryg, SpareBank 1 SR-Bank, Handelsbanken, Argentum, Norwegian Hull Club, Gabler, Fana Sparebank, AON, Young Finance for bidrag til kartleggingen.

Samarbeidspartnere:

Handelsbanken

Nordea

DNB

GABLER

AON

ARGENTUM

 SparebankenVest

NORWEGIAN HULL CLUB

Tryg

SpareBank
SR-BANK

 Fana
Sparebank

YoungFinance
BERGEN

BERGEN
NÆRINGSRÅD
 Bergen Chamber of
Commerce and Industry